

RONDETAfelGESPReK GROENE BUITENGewONE OPSPORINGSAMBTENAREN (BOAs) 14 APRIL 2022

POSITION PAPER NATIONALE PARK DE HOGE VELUWE

De Federatie Particulier Grondbezit (FPG) vertegenwoordigt 1600 landgoederen en agrarisch ondernemers die gezamenlijk zo'n 200.000 hectare aan landbouw-, natuur- en bosgrond beheren. Het Nationale Park De Hoge Veluwe is lid van FPG en tevens onderdeel van de "Groene BOA coalitie". Deze "Groene BOA coalitie" is opgericht in 2014 en bestaat uit de particuliere boa werkgevers Natuurmonumenten, Landschappen NL, Federatie Particulier Grondbezit, De Jagersvereniging, Sportvisserij Nederland, Het Nationale Park De Hoge Veluwe en LeisureLands.

Groene BOAs en particuliere eigenaren

Het doel van particuliere eigenaren is de duurzame instandhouding van hun eigendom. Dit eigendom is tegelijkertijd het buitengebied waar veel mensen recreëren, wandelen of actief zijn. Daarbij is de particuliere eigenaar verantwoordelijk voor de toezicht en helaas soms handhaving om de instandhouding van natuurwaarden en economische activiteiten te waarborgen. Een verantwoordelijke taak die onze leden zeer serieus nemen. Particuliere eigenaren worden daarbij ondersteund door in dienst zijnde buitengewone opsporingsambtenaren, groene BOA's. Dit doen zij in samenwerking met gemeentelijke BOAs, politie en andere betrokkenen.

Druk neemt toe: extra capaciteit is nodig

Het landelijk gebied heeft te maken met een toenemend recreatief gebruik van de stedeling. Daarbovenop is de coronadrukte gekomen in de afgelopen twee jaar. Particuliere beheerders hebben de lasten van die extra toeloop van recreanten, maar daar tegenover staan geen nieuwe opbrengsten. Naast recreatieve druk worden eigenaren en beheerders bovendien in toenemende mate geconfronteerd met activiteiten die het daglicht niet kunnen verdragen. De ondermijnende drugscriminaliteit en stroperij met wapens nemen zienderogen toe in het buitengebied met alle gevolgen van dien.

Beide ontwikkelingen vergen extra toezicht en handhaving om het buitengebied leefbaar en veilig te houden. De inzet van de reguliere politie is evenwel afgenomen in het afgelopen decennium. Aanvullend toezicht en handhaving door groene BOA's in dienst van particuliere werkgevers is daarmee van nog groter belang voor een leefbaar en veilig buitengebied.

Het werk van de BOAs is ook verhard. In 2019 heeft de groene werkgeverscoalitie een onderzoek gedaan naar de werkomstandigheden. De uitkomsten zijn verontrustend. 78% van de groene BOAs ziet een toename van het aantal delicten in hun gebieden. De helft van de groene BOAs voelt zich weleens onveilig. De meeste groene BOAs werken ook alleen, dat bijdraagt aan de onveilige situaties waarin ze terecht komen. Ze worden jaarlijks meerdere malen uitgescholden en worden gemiddeld één keer per jaar bedreigd.

Aantal groene BOAs in dienst daalt

Mede als gevolg van deze druk en het onveiligheidsgevoel is het aantal groene BOA's bij particuliere werkgevers drastisch afgenomen tot zo'n 400 FTE. Bijkomende redenen voor werkgevers zijn hogere kosten, zwaardere (opleidings)eisen en het moeilijker kunnen vinden van vrijwilligers.

WAT HEBBEN PARTICULIERE WERKGEVERS NODIG?

Om de verbetering van toezicht en handhaving te realiseren in het buitengebied is het nodig een aantal prioriteiten te stellen. Collega-organisaties uit de groene coalitie hebben hier al speerpunten over genoemd. Als particulieren willen we nog een aantal zaken benadrukken:

1. Samenwerking met politie beter verankeren

Particuliere eigenaren met BOA-bevoegdheid en werkgevers met groene BOAs in dienst ervaren te weinig steun in het buitengebied van de politie. Aanrijdtijden worden langer, meer dan een half uur is eerder regel dan uitzondering. Contact leggen met de politie is überhaupt moeilijker door werken met telefooncentrales en weinig vaste aanspreekpunten in het buitengebied. De tijd van de veldpolitie ligt letterlijk en figuurlijk ver achter ons. Sterker nog groene BOAs en particulieren met BOA-bevoegdheden worden steeds meer gezien als de lokale politie. Samenwerking is daarom enorm belangrijk en vertrouwen over en weer. Investeer in die samenwerking. Betrek particuliere werkgevers met groene BOAs bij veiligheidsoverleg met politie en overheden in regio's en veranker dit. Geef de politie meer tijd om groene BOAs te ondersteunen. Zet extra capaciteit die nu bij de politie wordt gecreëerd, ook specifiek in voor het buitengebied. Werk met vaste aanspreekpunten in bijvoorbeeld grensregio's of hotspots van overlast en criminaliteit.

2. Betere uitrusting, snellere procedures en minder administratieve kosten

Vanwege het karakter van het werk van een groene BOA, zijn geweldsmiddelen en geweldsbevoegdheid, en de juiste verbindingsmiddelen met toegang tot bijvoorbeeld het kentekenregistratiesysteem van levensbelang. De helft van de groene BOAs vindt de uitrusting onvoldoende om hun taak goed en veilig uit te kunnen voeren. De aanpassing van de AmvB geweldsmiddelen zou hiervoor soelaas moeten bieden. Bijkomend probleem is dat door hoge kosten van uitrustingen fiscale regelingen (zoals de vrijwilligersvergoeding) voor vrijwillige BOAs in gedrang komen.

Daarbij lopen de aanvragen van aktes voor opsporingsbevoegdheid of vergunning voor geweldsmiddelen regelmatig langzaam en moeizamer dan bij reguliere opsporingsambtenaren. Aanvragen bij en communicatie met toezichthouders dient versoepeld en versneld te worden. Kosten voor particulieren voor groene BOAs in dienst of de bevoegdheden zijn relatief hoog in verhouding tot grotere organisaties. De landgoederen zijn kleine organisaties met meestal maximaal één BOA in dienst. Het uitvoeren van een audit (zowel intern als extern) in het kader van de Wet Politiegegevens is dan een hele opgave. Voor een individuele eigenaar kan een jaarlijkse interne audit en een externe audit in de cyclus van vier jaar oplopen tot zo'n 15.000 euro in totaal. We pleiten ervoor om naar mogelijkheden te kijken om administratieve kosten te verlagen.

3. Financiële impuls groene BOAs: een goed begin, maar reserveer meer!

Een structurele impuls van 25 miljoen euro werd rond Prinsjesdag 2021 aangekondigd door de "motie Hermans". Hiermee werd 5,5 miljoen euro voor groene BOAs gereserveerd. De Groene BOA coalitie is in gesprek over de invulling van het groene BOA-pakket. De toezegging wordt gewaardeerd, maar de 5,5 miljoen euro is niet voldoende om, én de afname van het aantal groene BOAs te stoppen, én extra capaciteit in het buitengebied te creëren, én de benodigde betere uitrusting te realiseren. Een goede overkoepelende beleidsvisie hierop ontbreekt tot op heden. Prioriteit voor de gealloceerde 5,5 miljoen euro is het stoppen van de afname van het aantal groene BOAs. Daarover is de groene BOA coalitie in gesprek.

Volgens eigen berekeningen is echter veel meer nodig om de weg naar boven in te zetten, bovenop de 5,5 miljoen euro die al gereserveerd is. De besteding van het bestaande voorliggende budget en de extra impuls die nodig is om problemen écht op te lossen, krijgen helaas nog onvoldoende vorm in het overleg met het ministerie van J&V, een gemiste kans.